

райдыдтой	гье	уыцы	комæй	,	Уæлладжыры	комæй
ра- йдыд -т -ой	гье	уыцы	ком -æй		Уæлладжыр -ы	ком -æй
ра- йдай -т -ой	гье	уыцы	ком -æй		Уæлладжыр -ы	ком -æй
PV begin TR PST.TR.3PL	well	that	gorge ABL		Alagir	INESS gorge ABL

Nobody lived here, as I've said: first three brothers came here, then (other people) started to move here from that gorge, from Alagir gorge.

1.3 Æмæ дзы	цардысты	Атайтæ	,	Хъæрджынтæ	,
æмæ =дзы	цард -ысты	Атайтæ		Хъæрджынт -æ	
æмæ =дзы	цæр -ысты			Хъæрджынт -æ ₁	
and =3SG.ENCL.INESS	live PST.INTR.3PL			Karginovs	NOM

Мамыкътæ	,	Бозыртæ	,	Бекмырзтæ	,	Гæвдынтæ	,	Тахохтæ	,	Мæрзатæ	,	Бытъæтæ
- гье		уыдон		се		ппæт		дæр		рацыдысты		
гье		уыдон		се=		ппæт		=дæр		ра- цыд -ысты		
гье		уыдон		сæ=		æппæт		=дæр		ра- цæу -ысты		
well		DemDist.PL.NOM		POSS.3PL=		all		=PTCL		PV go		PST.INTR.3PL
		they						FOC				

Уæлладжыры	комæй	рацыдысты	ардæм	,	æмæ	гье
Уæлладжыр -ы	ком -æй	ра- цыд -ысты	ардæм		æмæ	гье
Уæлладжыр -ы	ком -æй	ра- цæу -ысты	ардæм		æмæ	гье
Alagir	INESS gorge ABL	PV go PST.INTR.3PL	here		and	well

уыдон	цардысты
уыдон	цард -ысты
уыдон	цæр -ысты
DemDist.PL.NOM	live PST.INTR.3PL
they	

Here lived Ataevs, Karginovs, Mamukovs, Bazrovcs, Bekmurzoevs, Gavdinovs, Takhokhovs, Marzaevs, Batievs, all of them came here from Alagir gorge and settled down here.

1.4 Гæлиаты	дæр
Гæлиат -ы	=дæр
Гæлиат -ы	=дæр
Galiat	INESS =PTCL
	FOC

In Galiat also.

1.5 Гæлиаты	чи	цард	,	уыдон	дæр	уæ
Гæлиат -ы	чи	цард -*0		уыдон	=дæр	=уæ
Гæлиат -ы	чи	цæр -*0 ₂		уыдон	=дæр	=уæ
Galiat	INESS	who live		PST.INTR.3SG	DemDist.PL.NOM	=PTCL =2PL.ENCL.GEN
						FOC

хъæуы	?
хъæу	-ы
хъæу	-ы
be.necessary	PRS.3SG

Do you need those who lived in Galiat?

1.6	ДЫМТЫ	чи	цард	,	уыдон	дæр	?
	ДЫМТ -ы	чи	цард -*0		уыдон	=дæр	
	Дунт -ы	чи	цæр -*0 ₂		уыдон	=дæр	
	Dunta INESS	who	live PST.INTR.3SG		DemDist.PL.NOM	=PTCL	
					they	FOC	

Those who lived in Dunta?

2	Олег	:	О	.
	Олег		o	
	Олег		o	
	Oleg		yes	

Oleg: Yes.

3.1	Борæхан	:	О	.
	Борæхан		o	
	Борæхан		o	
	Borakhan		yes	

Borakhan: Yes.

3.2	Гæлиаты	та	царди	Гасынтæ	,	Салхъазантæ	,	Годызтæ	,
	Гæлиат -ы	=та	цард -и						
	Гæлиат -ы	=та	цæр -ис						
	Galiat INESS	=CONTR	live PST.INTR.3SG						

уæртæ	сæ	Заре	...	Езетæ	,	Къодотæ	.
уæртæ	=сæ	Заре					
уæртæ	=сæ	Заре					
there	=3PL.ENCL.GEN	Zare					

Gasinovs, Salkazanovs, Godizovs lived in Galiat, there, Zare... Ezeevs, Kodoevs (also lived in Galiat).

3.3	Дзур-ма	,	Заре	,	ды	дæр	!
	дзур -	=ма	Заре		ды	=дæр	
	дзур	=ма	Заре		ды	=дæр	
	talk	=yet	Zare		you.SG	=PTCL	
						FOC	

Zare, you speak also!

3.4	Сметæ	,	Зæгæлтæ	,	Бæлæутæ	,	Гæглойтæ	,	Годызтæ	,	Арсæгтæ	.
	Svetovs,		Zagalovs,		Balaevs,		Gagloevs,		Godizovs,		Arsagovs.	

4	Заре	:	Джыбызтæ	.
	Заре			
	Заре			
	Zare			

Zare: Gibizovs.

5.1	Борæхан	:	Чи	?
	Борæхан		чи	
	Борæхан		чи	
	Borakhan		who	

Borakhan: Who?

5.2 **Джыбызтæ** .

Gibizovs.

5.3 **Она с Галиата знает всех** .

с

5.4 **Чи ма** ?

чи =ма

чи =ма

who =yet

Who else?

6 **Внук** : **Она вам** рассказала , **в каких селах** какие **фамилии** жили , **и откуда**
внук вам фамилии и
внук
grandson

кто пришел .

7 **Арсений** : **А про свою фамилию можете рассказать ?**

Арсений А

Арсений

Arseniу

8 **Борæхан** : **Хъæрджынтæ** ?

Борæхан Хъæрджынт -æ

Борæхан Хъæрджынт -æ₁

Borakhan Karginovs NOM

Borakhan: Karginovs?

9 **Арсений** : **Да** .

Арсений Да

Арсений

Arseniу

10.1 **Внук** : **Хъæрджынтæ** – **от слова** « **хъæр** » **крикуновы** .

внук Хъæрджынт -æ слова хъæр

внук Хъæрджынт -æ₁ word хъæр

grandson Karginovs NOM shout

Grandson: Karginovs originates to the word qar 'shout'.

10.2 **Хъæр** – **это крик** .

хъæр это

хъæр this

shout

11.1	Борæхан	:	Хъæрджынтæ	Ал ... йед ...	Мызуры	бынай
	Борæхан		Хъæрджынт -æ	йед	Мызур -ы	бын -æй
	Борæхан		Хъæрджынт -æ ₁	ед ₁	Мызур -ы	бын -æй
	Borakhan		Karginovs NOM	HES	Mizur GEN	bottom ABL

ралыгъдысты	,	æмæ	ардæм	афтæмæй	æрæфтыдысты
ра- лыгъд -ысты		æмæ	ардæм	афтæмæй	æр- æфтыд -ысты
ра- лидз -ысты		æмæ	ардæм	афтæмæй	æр- æфт -ысты
PV move PST.INTR.3PL		and	here	so	PV get PST.INTR.3PL

Borakhan: Karginovs from Al... they moved from Mizur, in this way they appeared here.

11.2	Цæразоны	потомство	сты	,	гъе	уый	фæдон	,	Цæразоны
	Цæразон -ы		сты		гъе	уый	фæдон		Цæразон -ы
	-ы		сты		гъе	уый ₁	фæдон		-ы
	GEN		be.PRS.3PL		well	DemDist	descendant		GEN

фæдон
фæдон
фæдон
descendant

They are descendants of Tsarazon.

11.3	Æмæ	гъе	уырдыгæй	рацыдысты
	æмæ	гъе	уырдыгæй	ра- цыд -ысты
	æмæ	гъе	уырдыгæй	ра- цæу -ысты
	and	well	from.there	PV go PST.INTR.3PL

They came from there

11.4	Гъе	уæддæр	та	,	гъе	уыцы	рæстæджы	туджджынтæ
	гъе	уæд =дæр	=та		гъе	уыцы	рæстæдж -ы	туджджын -т -æ
	гъе	уæд =дæр	=та		гъе	уыцы	рæстæг -ы	туджджын -т -æ ₁
	well	then =PTCL	=CONTR		well	that	time INESS	blood enemy PL NOM

уыдысты	,	æмæ	ардæм	афтæмæй	рафтыдысты
уыд -ысты		æмæ	ардæм	афтæмæй	ра- фтыд -ысты
уыд -ысты		æмæ	ардæм	афтæмæй	ра- æфт -ысты
be PST.INTR.3PL		and	here	so	PV get PST.INTR.3PL

During that time there also were blood enemies and so they came here.

11.5	Æмæ	Хъæрджынты	фамили	дæр	ам	бирæ	уыди
	æмæ	Хъæрджынт -ы	фамили	=дæр	ам	бирæ	уыд -и
	æмæ	Хъæрджынт -ы	фамили	=дæр	ам	бирæ	уыд -ис
	and	Karginovs GEN	family	=PTCL	DemProx.IN	a.lot.of	be PST.INTR.3SG
				FOC	here		

Karginovs were many here.

11.6	Цардыстæн	ам	мах	бирæ	ныр	дæр	ма	мах
	цард -ыстæн	ам	мах	бирæ	ныр	=дæр	=ма	мах
	цæр -ыстæн	ам	мах ₁	бирæ	ныр	=дæр	=ма	мах ₁
	live PST.INTR.1PL	DemProx.IN	we.NOM	a.lot.of	now	=PTCL	=yet	we.NOM
		here				FOC		
гъе	ам	цæрæн	Хъæрджынтæй	иунæг	мах	хæдзар	ма	
гъе	ам	цæр -æн	Хъæрджынт -æй	иунæг	мах	хæдзар	=ма	
гъе	ам	цæр -æн ₁	Хъæрджынт -æй	иунæг	мах ₂	хæдзар	=ма	
well	DemProx.IN	live PRS.1PL	Karginovs	ABL	single	we.GEN	house	=yet
	here							
дзы	и	Хъæрджытæй						
=дзы	и	Хъæрджыт -æй						
=дзы	и	Хъæрджынт -æй						
=3SG.ENCL.INESS	EXST	Karginovs	ABL					

We were many here and we still alive, there is one house of Karginovs left.

11.7	Так ... Цæры	ма	дзы	Хъаратæ	ацы	
	так	цæр -ы	=ма	=дзы	Хъарат -æ	ацы
		цæр -ы	=ма	=дзы	Хъарат -æ ₁	ацы
	live PRS.3SG	=yet	=3SG.ENCL.INESS	Karaevs	NOM	DemProx

Къæмынты	ма	цæры	Хъаратæ
Къæмынт -ы	=ма	цæр -ы	Хъарат -æ
Къæмынт -ы	=ма	цæр -ы	Хъарат -æ ₁
Kamunta INESS	=yet	live PRS.3SG	Karaevs
			NOM

So... Karaevs also live here, in Kamunta live also Karaevs.

11.8	Æмæ ма	мæнæ	Къæмынты	дæр	дзурын	
	æмæ	=ма	мæнæ	Къæмынт -ы	=дæр	дзур -ын
	æмæ	=ма	мæнæ	Къæмынт -ы	=дæр	дзур -ын
	and	=yet	there,that.is	Kamunta	GEN	=PTCL
						talk PRS.1SG
						FOC

I'm still speaking about Kamunta.

It is worth mentioning that the genitive is used with inanimate name Kamunta.

11.9	Кацантæ	Хъаратæ
	Хъарат -æ	
	Хъарат -æ ₁	
	Karaevs	NOM

Katsanovs, Karaevs.

12	Заре	Хъæлатæ
	Заре	
	Заре	
	Zare	

Zare: Kalaevs.

13.1 **Борæхан** : **Хъæлатаæ** .

Борæхан
 Борæхан
 Borakhan

Borakhan: Kalaevs

13.2 **Она всех знает из Галиата** .

13.3 **Абæгатæ** , **Дзылыхтæ** .

Abagaevs, Dzilikhovs.

13.4 **А в Дунте – Хыбызтæ , Байсогъуыртæ , Къуыбызтæ** .

а

In Dunta there are Kabazovs, Bajsogurovs, Kubyzovs.

13.5	Чи	ма	дзы	царди	?
	чи	=ма	=дзы	цард	-и
	чи	=ма	=дзы	цæр	-ис
	who	=yet	=3SG.ENCL.INESS	live	PST.INTR.3SG

Who else lived here?

13.6 **Куыдзойтæ** , **Гæбутæ** , **Цæрæктæ** , **Джеджджытæ** , **Байсогъуыртæ**

Гæбут -æ
 Гæбут -æ₁
 Gabuev NOM

загъта

загът -а
 зæгъ -а
 say PST.TR.3SG

She mentioned Kudzoevs, Gabuevs, Tsarakovs, Gekkievs, Bajsongurovs.

13.7	Æмæ	гъе	уыцы	фам	...	<	неразборчиво	>	цы	мыггæгтæ
	æmæ	гъе	уыцы						цы	мыггæг -т -æ
	æmæ	гъе	уыцы						цы	мыггаг -т -æ ₁
	and	well	that						what	clan PL NOM

загътан	,	гъе	уыдон	иууылдæр	Уæлладжыры	комæй
загът -ан		гъе	уыдон	иууылдæр	Уæлладжыр -ы	ком -æй
зæгъ -ан		гъе	уыдон	иууылдæр	Уæлладжыр -ы	ком -æй
say PST.TR.1SG		well	DemDist.PL.NOM	all	Alagir GEN	gorge ABL

ардæн	рафтыдысты	,	мæнæ	гъе	уыцы	æртæ	æфсымæры	-
ардæн	ра- фтыд -ысты		мæнæ	гъе	уыцы	æртæ	æфсымæр -ы	
ардæн	ра- æфт -ысты		мæнæ	гъе	уыцы	æртæ	æфсымæр -ы	
here	PV get PST.INTR.3PL		there,that.is	well	that	three	brother GEN	

Къæмынтæ	,	Гæлиат æмæ Дымтæ	–	æртæ æфсымæры	чи	сты
Къæмынт -æ		Гæлиат æмæ Дымт -æ		æртæ æфсымæр -ы	чи	сты
Къæминт -æ ₁		Гæлиат æмæ Дунт -æ ₁		æртæ æфсымæр -ы	чи	сты
Kamunta NOM		Galiat and Dunta NOM		three brother GEN	who	be.PRS.3PL

,	гъе уыдоны		фæдыл		рацыдысты		ардæм	.
	гъе уыдон		-ы фæд -ыл		ра- цыд -ысты		ардæм	
	гъе уыдон		-ы фæд -ыл		ра- цæу -ысты		ардæм	
	well DemDist.PL.NOM	GEN	track SUPER	PV	go PST.INTR.3PL		here	

And these fam... that families which I mentioned, all of them came here from Alagir gorge, and these three brothers (Kamunta, Galiat and Dunta), three brothers, people followed them and came here.

13.8	Æмæ	гъе	ам	Уæллагком	афтæмæй	равзæрд	,	æмæ
	æмæ	гъе	ам	Уæллагком	афтæмæй	ра- взæрд -*0		æмæ
	æмæ	гъе	ам	Уæллагком	афтæмæй	ра- æвзæрд -*0 ₂		æмæ
	and well	DemProx.IN	Wallagkom	so	PV	appear PST.INTR.3SG		and
			here					

гъе	афтæмæй	цардысты		ам	.
гъе	афтæмæй	цард -ысты		ам	
гъе	афтæмæй	цæр -ысты		ам	
well	so	live PST.INTR.3PL	DemProx.IN		here

And in this way Wallagkom gorge appeared and they lived here.

13.9	Æмæ	дзы		бирæ	фамилитæ	уыди	,	æз
	æмæ	=дзы		бирæ	фамили -т -æ	уыд -и		æз
	æмæ	=дзы		бирæ	фамили -т -æ ₁	уыд -ис		æз
	and	=3SG.ENCL.INESS	a.lot.of	family	PL NOM	be PST.INTR.3SG		I

дзы		кæй		нæ	хъуыды кæнын	,	æз	дзы		кæй
=дзы		кæй		нæ	хъуыды кæн -ын		æз	=дзы		кæй
=дзы ₃		кæй ₁		нæ	хъуыды кæн -ын		æз	=дзы ₃		кæй ₁
=3PL.ENCL.ABL	who.GEN	NEG	thought do	PRS.1SG	I	=3PL.ENCL.ABL	who.GEN			
			remember							

нæ	зонын	,	уæхæнтæ	.
нæ	зон -ын		уæхæн -т -æ	
нæ	зон -ын		уæхæн -т -æ ₁	
NEG	know PRS.1SG		such PL NOM	

There were may families, there were some which I don't remember, which I don't know.

14.1	Арсений	:	А	,	может быть	,	про какие-то фамилии	вы знаете какие-то
	Арсений		А		может быть		фамилии	
	Арсений		may					
	Arseniy							

истории интересные ?
истории

14.2 Откуда эти фамилии вышли .
фамилии

14.3 Может , какие-то случаи интересные ?
может
may

15 Заре : < неразборчиво >
Заре
Заре
Zare

16.1 Борæхан	:	Иронау	,	уæллагкоймагау		сæ		дзурын
Борæхан		ирон	-ау	уæллагкойм	-аг	-ау	=сæ	дзур -ын
Борæхан		ирон	-ау	Уæллагком	-аг ₂	-ау	=сæ	дзур -ын
Borakhan		Ossetic	EQU	Wallagkom	SUF	EQU	=3PL.ENCL.GEN	talk INF

кæнынцæ .
кæн -ынцæ
кæн -ынц₂
do PRS.3PL

16.2 А так я никого не знаю .
А так я не знаю
not I know

17 Арсений : Не знаете ?
Арсений
Арсений
Arseniу

18 Борæхан : Не знаю .
Борæхан знаю
Борæхан I know
Borakhan

19 Юлия : А про своих родителей ?
Юлия А
Юлия
Julia

20 **Борæхан** : **А** , **мой родители ?**
 Борæхан А
 Борæхан
 Borakhan

21.1 **Юлия** : **Да** .
 Юлия Да
 Юлия
 Julia

21.2 **Можете рассказать ?**

21.3 **Кто они были ?**
 они были

22.1 **Борæхан** : **Мæ** **фыд** **уыди** ... **Гъе** **уый** **дæр**
 Борæхан мæ= фыд уыд -и гъе уый =дæр
 Борæхан мæ= фыд уыд -ис гъе уый₁ =дæр
 Borakhan POSS.1SG= father be PST.INTR.3SG well DemDist.NOM =PTCL FOC

Уæлладжыры **комæй** **рафтыди** .
 Уæлладжыр -ы ком -æй ра- фтыд -и
 Уæлладжыр -ы ком -æй ра- æфт -ис
 Alagir INESS gorge ABL PV get PST.INTR.3SG

Borakhan: My father was... He also was from Alagir gorge.

22.2 **Гаври Каргинов** .

22.3 **Мæ** **мад** **та** **хуынди** **Елиса** , **Гасынты чызг** ,
 мæ= мад =та хуынд -и чызг
 мæ= мад =та хуин -ис чызг
 POSS.1SG= mother =CONTR be called PST.INTR.3SG girl

Гæлиаттаг **чызг** .
 Гæлиатт -аг чызг
 Гæлиат -аг₂ чызг
 Galiat SUF girl

My mother was Elisa, a girl from Gasinovs, from Galiat.

22.4 **Мæ** **фыд** , **дыуадæсæм** **азы** **хæст** **куы** **цыди** ,
 мæ= фыд , дыуадæс -æм аз -ы хæст куы цыд -и
 мæ= фыд дыуадæс -æм₃ аз -ы хæст₁ куы₁ цæу -ис
 POSS.1SG= father twelve ORD year INESS war when go PST.INTR.3SG

уæд	гъе	уыцы	хæсты		дæр	уыди	,	уырдыгæй
уæд	гъе	уыцы	хæст	-ы	=дæр	уыд	-и	уырдыгæй
уæд	гъе	уыцы	хæст ₁	-ы	=дæр	уыд	-ис	уырдыгæй
then	well	that	war	INESS	=PTCL	be	PST.INTR.3SG	from.there

FOC

æрцыди		...	Отечественная	...	двадцать	четыре	года	его	здесь	не	было
æр-	цыд	-и			двадцать		года		здесь	не	
æр-	цæу	-ис			двадцать					not	
PV	go	PST.INTR.3SG			twenty						

My father, when there was war in 1912, he was at war and came back...

22.5	Æмæ	уже	,	сорок	лет	ыл		куы	цыди	,	гъе
	æмæ	уже		сорок	лет	=ыл		куы	цыд	-и	гъе
	æмæ	уже		forty	лет	=ыл		куы ₁	цæу	-ис	гъе
	and	already		years		=3SG.ENCL.SUPER		when	go	PST.INTR.3SG	well

уæд	æрцыд		ардæм	.
уæд	æр-	цыд	ардæм	
уæд	æр-	цыд	ардæм	
then	PV	go.PART.PST	here	

By that time he was forty and he came back here.

22.6	Æмæ	иронау		дæр	нал	зыдта	,	афтæмæй
	æмæ	ирон	-ау	=дæр	нал	зыд	-т	-а
	æмæ	ирон	-ау	=дæр	нал	зон	-т	-а
	and	Ossetic	EQU	=PTCL	no.longer	know	TR	PST.TR.3SG
								so

FOC

æрцыди	
æр-	цыд
æр-	цæу
PV	go
	PST.INTR.3SG

And he forgot Ossetic and he came back like this.

22.7	Уже	йыл		цыди	...	сорок	иронау	куыд
	уже	=йыл		цыд	-и	сорок	ирон	-ау
	уже	=ыл		цæу	-ис	forty	ирон	-ау
	already	=3SG.ENCL.SUPER		go	PST.INTR.3SG	Ossetic	EQU	how

у	?
у	
у ₁	
be.PRS.3SG	

He was... how to say forty in Ossetic?

23 **Внук** : **Дыуиссæдз** .
 внук дыуу -и ссæдз
 внук дыууæ -и₂ ссæдз
 grandson two GEN twenty
 forty

Grandson: Forty.

24 **Борæхан** : **Дыуиссæдз** **азы** **уыл** **цыди** ,
 Борæхан дыуу -и ссæдз аз -ы =уыл цыд -и
 Борæхан дыууæ -и₂ ссæдз аз -ы =уыл цæу -ис
 Borakhan two GEN twenty year GEN =2PL.ENCL.SUPER go PST.INTR.3SG
 forty

афтæмæй .

афтæмæй

афтæмæй

so

Borakhan: When he was forty years old.

25 **Арсений** : **Цыппор** .
 Арсений цыппор
 Арсений цыппор
 Arseniy forty

Arseniy: Forty.

26.1 **Борæхан** : **О** , **цыппор** .
 Борæхан о цыппор
 Борæхан о цыппор
 Borakhan yes forty

Borakhan: Right, forty.

26.2 **Кæсай** , **йæхæдæг** **æй** **зоны** .
 кæс -ай йæ= хæдæг =æй зон -ы
 кæс -ай йæ= хæдæг =æй зон -ы
 look SBJV.2SG POSS.3SG= REFL =3SG.ENCL.GEN know PRS.3SG

Look, he knows it.

27 **Внук** : **Ну** , **дыуиссæдз** **дæр** **ис** , **цыппор** **дæр** **и** ,
 внук Ну дыуу -и ссæдз =дæр ис цыппор =дæр и
 внук well дыууæ -и₂ ссæдз =дæр и цыппор =дæр и
 grandson two GEN twenty =PTCL EXST forty =PTCL EXST
 forty FOC FOC

цыппор .

цыппор

цыппор

forty

Grandson: You can say both, dywwissadz and tsyppor.

28.1	Борæхан	:	Æмæ	гъе	уæд	æрцыди	,	æмæ	...	черкесски	формæ
	Борæхан		Æмæ	гъе	уæд	æр- цыд -и		æмæ		черкесски	формæ
	Борæхан		æмæ	гъе	уæд	æр- цæу -ис		æмæ		черкесски	формæ
	Borakhan		and	well	then	PV go PST.INTR.3SG		and		Circassian	uniform

...	< неразборчиво >	уыди		хъама	,	уæд	балц		-	алцы	.
		уыд -и		хъама		уæд	балц			алцы	
		уыд -ис		хъама		уæд	балц			алцы	
		be PST.INTR.3SG		dagger		then	decorative cartridge			any	

Borakhan: And then he came back... and Circassian uniform... there was a dagger and decorative cartridge and everything.

Decorative cartridge - should be bærts, not balts; balts in Iron Ossetic means 'way; journey'.

28.2	Уæхæн	рæсугъд	формæ	йын		уыди	,	æмæ	диссаг	!
	уæхæн	рæсугъд	формæ	=йын		уыд -и		æмæ	диссаг	
	уæхæн	рæсугъд	формæ	=ын		уыд -ис		æмæ	диссаг	
	such	beautiful	uniform	=3SG.ENCL.DAT		be PST.INTR.3SG		and	miracle	

He had so beautiful uniform, it was amazing!

28.3	Æмæ	гъе	уæд	ракуырда		нæ		мады		дæр	,
	æмæ	гъе	уæд	ра- куырда -т -а		нæ=		мад	-ы	=дæр	
	æмæ	гъе	уæд	ра- кур -т -а		нæ=		мад	-ы	=дæр	
	and	well	then	PV ask TR PST.TR.3SG		POSS.1PL=		mother	GEN	=PTCL	FOC

дæлæ	Гæлиатаг	чызг	.
дæлæ	Гæлиат -аг	чызг	
дæлæ	Гæлиат -аг ₂	чызг	
down.there	Galiat	SUF	girl

Then he married our mother, a girl from Galiat.

28.4	Æмæ	дан	,	Гæлиатмæ	куы	фæцыди	,	уæд	,	цы	хъал
	æмæ	=дан		Гæлиат -мæ	куы	фæ- цыд -и		уæд		цы	хъал
	æмæ	=дан		Гæлиат -мæ	куы ₁	фæ- цæу -ис		уæд		цы	хъал ₂
	and	=CIT		Galiat	ALL	when		PV go PST.INTR.3SG		then	what proud

,	дан	,	у	,	кæй	,	дан	,	курдзæн	,	уымæ	,	дан
	=дан		у		кæй		=дан		кур -дзæн		уы	-мæ	=дан
	=дан		у ₁		кæй ₁		=дан		кур -дзæн		уый ₁	-мæ	=дан
	=CIT		be.PRS.3SG		who.GEN		=CIT		ask FUT.3SG		DemDist	ALL	=CIT

,	чи	‘	рцæудзæн	?
	чи		р- цæу -дзæн	
	чи		æр- цæу -дзæн	
	who		PV go FUT.3SG	

And so, when he was going to Galiat, he was so proud, whom will he offer his hand, who will marry him?

28.5 **Цы хьал у** , **зæгъгæ**
 цы хьал у зæгъ -гæ
 цы хьал₂ у₁ зæгъ -гæ
 what proud be.PRS.3SG say CONV

He was so proud of himself.

28.6 **Мæнæ ацы чызг Гæлиаттаг чызг у** , **æмæ йæ**
 мæнæ ацы чызг Гæлиатт -аг чызг у æмæ =йæ
 мæнæ ацы чызг Гæлиат -аг₂ чызг у₁ æмæ =æй
 there,that.is DemProx girl Galiat SUF girl be.PRS.3SG and =3SG.ENCL.GEN

ай дæр зоны
 ай =дæр зон -ы
 ай =дæр зон -ы
 DemProx.NOM =PTCL know PRS.3SG
 FOC

This girl is from Galiat, and she also knows it.

28.7 **Æмæ афтæмæй Гæлиаттаг ракуырда** , **Елиса – мæ**
 æмæ афтæмæй Гæлиатт -аг ра- куырд -т -а мæ=
 æмæ афтæмæй Гæлиат -аг₂ ра- кур -т -а мæ=
 and so Galiat SUF PV ask TR PST.TR.3SG POSS.1SG=

мад
 мад
 мад
 mother

And so he married a girl from Galiat, Elisa, my mother.

28.8 **Ахуыргонд нæ уыди** , **фыд дæр ахуыргонд**
 ахуыр гонд нæ уыд -и фыд =дæр ахуыр гонд
 ахуыр конд нæ уыд -ис фыд =дæр ахуыр конд
 study do.PTCP.PST NEG be PST.INTR.3SG father =PTCL study do.PTCP.PST
 educated FOC educated

нæ уыди
 нæ уыд -и
 нæ уыд -ис
 NEG be PST.INTR.3SG

She was not educated, and the father was not educated.

28.9 **Уырыссагау уæ уый рæсугъдæн** , **высши образовани**
 уырыссаг -ау =уæ уый рæсугъд -æн образовани
 уырыссаг -ау =уæ уый₁ рæсугъд -æн образовани
 Russian EQU =2PL.ENCL.ABL DemDist.NOM beautiful DAT education

чи фæци , **уыдон дæр нæ дзырдтой**
 чи фæци уыдон =дæр нæ дзырд -т -ой
 чи фæци уыдон =дæр нæ дзур -т -ой
 who PV+be.PRS.3SG DemDist.PL.NOM =PTCL NEG talk TR PST.TR.3PL
 finish they FOC

But those who got higher education, they could not speak so beautiful in Russian as he did.

28.10 Уæрæсейы нæ уыди , æмæ гъе афтæ сыгъдæг
 Уæрæсе -йы нæ уыд -и æмæ гъе афтæ сыгъдæг
 Уæрæсе -ы нæ₅ уыд -ис æмæ гъе афтæ сыгъдæг
 Russia INESS PTCL be PST.INTR.3SG and well so clean

дзырдта

дзырд -т -а
 дзур -т -а
 talk TR PST.TR.3SG

He was in Russia, and he spoke so clean.

28.11 Цыппар æмæ ссæдз азы Уæрæсейы фæци , æмæ гъе
 цыппар æмæ ссæдз аз -ы Уæрæсе -йы фæци æмæ гъе
 цыппар æмæ ссæдз аз -ы Уæрæсе -ы фæци æмæ гъе
 four and twenty year GEN Russia INESS PV+be.PRS.3SG and well

афтæ дзырдта

афтæ дзырд -т -а
 афтæ дзур -т -а
 so talk TR PST.TR.3SG

He spent in Russian twenty four years and he spoke like this.

28.12 Уырдыгæй Георгиевский крест , алы диссæгтæ схаста
 уырдыгæй алы диссæг -т -æ с- хаст -а
 уырдыгæй алы диссаг -т -æ₁ с- хæсс -а
 from.there different miracle PL NOM PV carry PST.TR.3SG

He brought Cross of St. George and different things from there.

28.13 Æмæ иу рæстæджы ... Мæгъа , куыддæртæ
 æмæ иу рæстæдж -ы мæгъа куыддæр -т -æ
 æмæ иу рæстæг -ы мæгъа куыддæр -т -æ₁
 and one time INESS I don't know as.soon.as PL NOM

рауади

ра- уад -и , æмæ сæ бамбæхста ,
 ра- уай -ис æмæ =сæ ба- мбæхст -а
 PV come out PST.INTR.3SG and =3PL.ENCL.GEN PV hide PST.TR.3SG

тæрсгæ

тæрс -гæ кодта , æмæ сæ бамбæхста
 тæрс -гæ код -т -а æмæ =сæ ба- мбæхст -а
 тæрс -гæ кæн -т -а æмæ =сæ ба- æмбæхс -а
 fear CONV do TR PST.TR.3SG and =3PL.ENCL.GEN PV hide PST.TR.3SG

кæмдæр

кæм -дæр дурты амады
 кæм -дæр₂ дур -т -ы амад -ы
 кæм -дæр₂ дур -т -ы амай₁ -ы
 where INDEF stone PL INESS lay PRS.3SG

And once... I don't know how it happened, he hid it, he was afraid, and he hid it somewhere in a rock.

29 **Внук** : **Георгиевский крест спрятал** , **и вот ордена** , **медали** .

внук и вот

внук

grandson

30.1 **Борæхан** : **Да** .

Борæхан Да

Борæхан

Borakhan

30.2 **Бирæ йæн** **уыди** **тынг** .

бирæ =йæн уыд -и тынг

бирæ =йæн уыд -ис тынг

a.lot.of =3SG.ENCL.DAT be PST.INTR.3SG very

He had a lot.

30.3 **Æмæ сæ** **банымæхста** **хуыры** **хуылфы** .
 æмæ =сæ ба- нымæхст -а хуыр -ы хуылф -ы
 æмæ =сæ ба- нымæхс -а хуыр -ы хуылф -ы
 and =3PL.ENCL.GEN PV hide PST.TR.3SG crushed stone GEN interior INESS

And he hid it in crushed stones.

30.4 **Æмæ сæ** **уыйфæстæ** ... **хуыр** **кæлгæ**
 æмæ =сæ уый фæстæ хуыр кæл -гæ
 æмæ =сæ уый₂ фæстæ хуыр кæл -гæ
 and =3PL.ENCL.GEN DemDist.GEN after crushed stone fall CONV

ракодта , **цы уыди** , **нал сæ** ...
 ра- код -т -а цы уыд -и нал =сæ
 ра- кæн -т -а цы уыд -ис нал =сæ
 PV do TR PST.TR.3SG what be PST.INTR.3SG no.longer =3PL.ENCL.GEN

And after that... stones falled or something else happened, no longer...

31.1 **Внук** : **Хуыр** , **знаете** , **что такое** ?

внук хуыр что

внук хуыр

grandson crushed stone

31.2 **Хуыр** .

хуыр

хуыр

crushed stone

32 **Арсений** : **Хур** ?
 Арсений хур
 Арсений хур
 Arseniy sun

33 **Внук** : **Это хур** , **а хуыр** – **это вот камни падают ...**
 внук Это хур а хуыр это вот
 внук хур and хуыр this
 grandson sun crushed stone

34 **Олег** : **Обвал** ?
 Олег
 Олег
 Oleg

35 **Внук** : **Хуыр – это вот маленькие камушки** , **ну как ... в перемешку** .
 внук это вот ну как
 внук this well
 grandson

36.1 **Борæхан** : **Куда-то засунул** , **æмæ сæ** **нал æрхъуыды**
 Борæхан æмæ =сæ нал æр- хъуыды
 Борæхан æмæ =сæ нал æр- хъуыды
 Borakhan and =3PL.ENCL.GEN no.longer PV thought

кодта

код -т -а
 кæн -т -а
 do TR PST.TR.3SG

Borakhan: He put it somewhere and he couldn't remember where.

36.2 **Æмæ сæ** **фæагуырда** , **фæагуырда** ,
 æмæ =сæ фæ- агуырда -т -а фæ- агуырда -т -а
 æмæ =сæ фæ- агур -т -а фæ- агур -т -а
 and =3PL.ENCL.GEN PV look.for TR PST.TR.3SG PV look.for TR PST.TR.3SG

и так и умер .
 и так и

And he was looking for it, searching and he died

37 **Внук** : **Спрятал и не нашёл** .
 внук и не
 внук not
 grandson

38	Борæхан	:	Æмæ сæ		нал	æссардтан		сæ
	Борæхан		Æмæ =сæ		нал	æссард -т -ан		=сæ
	Борæхан		æмæ =сæ		нал	ссар -т -ан		=сæ
	Borakhan		and =3PL.ENCL.GEN		no.longer	find PL PST.TR.1SG		=3PL.ENCL.GEN

мах	дæр	.
мах	=дæр	
мах ₁	=дæр	
we.NOM	=PTCL	
	FOC	

Borakhan: And we also couldn't find it.